

เพื่อนบ้านเลี้ยงไก่ เป็นเรื่องใหญ่ถึงศาล

คดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในวันนี้ เป็นเรื่องของผู้ฟ้องคดีซึ่งอาศัยอยู่ในบ้านทาวเฮาส์สองชั้น ใกล้กับบ้านของผู้ร้องสอด ซึ่งได้สร้างเล้าไก่และเลี้ยงไก่ไว้หลายตัวในที่ดินของตนเองบริเวณฝั่งถนนด้านตรงข้าม

ผู้ฟ้องคดีได้แจ้งให้เทศบาลแก้ไขและร้องเรียนไปยังหน่วยงานต่างๆ หลายครั้ง เช่น สถานีตำรวจ ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของจังหวัด โดยอ้างว่าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ร้องสอดเลี้ยงไก่หลายตัว ในเวลากลางคืนไก่จะขันเสียงดังทำให้อนอนหลับไม่เพียงพอ ไก่ถ่ายมูลเรียกรวด ส่งกลิ่นเหม็น เล้าไก่สร้างไม่ถูกต้องขณะมีขนไก่ซึ่งมีไรไก่ติดอยู่ปลิวมาในบ้านทำให้คิดเสื้อผ้าที่ตากไว้และทำให้ผู้ฟ้องคดีและภรรยามีอาการคัน รวมถึงเสียงและละอองน้ำจากเครื่องปั้มน้ำที่ผู้ร้องสอดใช้ในการล้างรถทำให้มูลไก่กระจายไปทั่วและเปิดใช้เครื่องปั้มน้ำเสียงดังเกินสมควร

ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดี (เทศบาลและนายกเทศมนตรี) ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและแจ้งว่าผู้ร้องสอดเลี้ยงไก่ในพื้นที่ของผู้ร้องสอดจริงและใช้เครื่องล้างรถยนต์จริง แต่ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนแก่บุคคลอื่น เพราะไก่ที่เลี้ยงไว้มีประมาณ 3 ถึง 4 ตัว โดยมีโรงเรือนที่สะอาดอยู่ห่างจากบ้านผู้ฟ้องคดีประมาณ 10 เมตร ส่วนการใช้เครื่องปั้มน้ำและเครื่องปั้มน้ำในการล้างรถเป็นครั้งคราวมิได้ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นคำชี้แจงที่ไม่มีเหตุผลขัดกับข้อเท็จจริง จึงนำคดีนี้มาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีสั่งให้ผู้ร้องสอดรื้อเล้าไก่และระงับการใช้เครื่องปั้มน้ำ

เทศบาลและนายกเทศมนตรีมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องห้ามมิให้ผู้ใดก่อเหตุรำคาญหรือไม่ ?

มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 บัญญัติว่า ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ ...
(2) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ...
(4) การกระทำใดๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใดจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดล้างรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อนบนถนนหรือสถานสาธารณะ และทำให้อันหรือสถานสาธารณะสกปรกเลอะเทอะ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามมิให้ก่อเหตุรำคาญ รวมทั้งระงับและกำกัับดูแลให้ปราศจากเหตุรำคาญ ตลอดจนสอดส่องกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนกฎหมายและตักเตือนผู้กระทำความผิดหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือจัดความสกปรกหรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไปด้วย (มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535)

ดังนั้น เทศบาลและนายกเทศมนตรีจึงมีหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

การเลี้ยงไก่ของผู้ร้องสอดเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดเพื่อประโยชน์ในการรักษาสุขภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคเกิดจากสัตว์ เทศบาลจึงออกเทศบัญญัติ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2543 โดยไม่ได้กำหนดให้สัตว์ประเภทไก่เป็นสัตว์ที่ต้องควบคุมการเลี้ยงภายในเขตเทศบาลและเทศบัญญัติ เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้การเลี้ยงไก่ที่มีจำนวนตั้งแต่ 20 ตัวขึ้นไป จึงจะถือเป็นกิจการที่อันตรายต่อสุขภาพที่ต้องขออนุญาต

เมื่อผู้ฟ้องคดีเลี้ยงไก่เพียง 3 ถึง 4 ตัว และภายหลังเพิ่มเป็น 6 ตัว ในพื้นที่หมู่บ้านจัดสรรและก่อสร้างแล้วไถ่ขนาดเล็กลงไว้ในที่ดินของตนเอง จึงเป็นการเลี้ยงสัตว์ที่มีได้ทำให้เสียภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งโดยสภาพการหากินตามธรรมชาติของไก่อาจมีการถ่ายมูลหรือมีขนหลุดร่วงบ้าง เมื่อจำนวนไก่และวิธีการเลี้ยงไม่เข้าเงื่อนไขเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามเทศบัญญัติที่จะต้องการควบคุมจึงถือไม่ได้ว่าการเลี้ยงไก่ของผู้ร้องสอดคล้องขนาดเป็นเหตุรำคาญ อีกทั้งมูลไก่บริเวณหน้าบ้านของผู้ฟ้องคดีมีเพียงเล็กน้อยจึงยังไม่ถึงขนาดเป็นสภาพข้อเท็จจริงที่ต้องบังคับตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

สำหรับการใช้เครื่องปั้มน้ำ เครื่องปั้มนมในการล้างรถยนต์และเสียงไถ่ขันถือเป็นเหตุรำคาญหรือไม่ ? นั้น

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 15 (พ.ศ. 2540) เรื่อง กำหนดมาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไปค่าระดับเสียงไม่เกิน 70 เดซิเบลเอ และระดับเสียงสูงสุดไม่เกิน 115 เดซิเบลเอ แต่ระดับเสียงเครื่องปั้มนมและเครื่องปั้มน้ำของผู้ร้องสอดคล้องบริเวณหน้าบ้านของผู้ฟ้องคดีวัดระดับเสียงได้ 63.4 เดซิเบลเอ และ 42 เดซิเบลเอ ตามลำดับ จึงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้น ระดับเสียงที่เกิดจากการล้างรถยนต์โดยใช้เครื่องปั้มนมและเครื่องปั้มน้ำที่วัดได้ จึงถือไม่ได้ว่าเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา 25 (4) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ส่วนเสียงไถ่ขันโดยภาวะวิสัยวิญญูชนที่ได้ยินยอมเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ โดยไม่ถือเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความเดือดร้อนหรือเป็นเหตุรำคาญและเป็นสภาวะความเป็นอยู่และการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่น **เสียงไถ่ขันตามธรรมชาติก็ไม่ทำให้เป็นเหตุรำคาญแต่อย่างใด**

เมื่อมีการร้องเรียนผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วว่าการกระทำของผู้ร้องสอดคล้องไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เสื่อมหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาตามข้อร้องเรียนของผู้ฟ้องคดีมาโดยตลอด จึงยังไม่ถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมาย (*คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 451/2554*)

กรณีดังกล่าวเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับประชาชนที่อยู่ร่วมกันในสังคมว่า แม้จะสามารถใช้สิทธิของตนได้ แต่การใช้สิทธินี้จะต้องไม่ไปกระทบกับสิทธิของบุคคลอื่น มิฉะนั้น จะเป็นการใช้สิทธิเกินส่วนที่ตนมีและอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นจนทำให้ไม่สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมได้

นายปกครอง